

چالش های ریسک سرمایه گذاری در مناطق روستایی سیستان

حمید حیدری مکرر^۱، غزاله احمدی^۲

چکیده

سرمایه گذاری به معنای به تعویق انداختن مصرف فعلی برای به دست آوردن منافع بیشتر در آینده است. در حقیقت سرمایه گذار به امید به دست آوردن سود بیشتر در آینده، از ارزش های کنونی چشم پوشی می کند. همچنین سرمایه گذاران هنگام اخذ تصمیم برای سرمایه گذاری در یک منطقه یا محل علاوه بر معیار سودآوری به معیار امنیت سرمایه گذاری نیز توجه ویژه دارند. از این رو در جوامعی چون جوامع روستایی که به سختی امر و معاش می کنند ریسک بالایی برای سرمایه گذاری در زمان های حال نمی باشد، مگر اینکه تمام جوانب به نفع او باشد. هدف از این پژوهش بررسی موانع سرمایه گذاری روستاییان در روستاهای سیستان می باشد. لذا در این پژوهش که از نوع توصیفی- تحلیلی و پژوهشی می باشد، با استفاده از روش مطالعات کتابخانه ای و میدانی، ۳۰ شاخص را در این مورد بررسی کردیم و با استفاده از آزمون های کروسکال- والیس و فریدمن مورد تجزیه قرار دادیم و به این نتیجه رسیدیم که عوامل محیطی بیشترین تأثیر را بر سرمایه گذاری روستاییان در روستایشان داشته و بعد از آن عوامل اقتصادی، کالبدی و اجتماعی به ترتیب بیشترین تأثیر را دارند.

واژگان کلیدی: چالش ها، سرمایه گذاری، روستا، سیستان.

۱. استادیار جغرافیا دانشگاه زابل

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی روستایی دانشگاه زابل

تشکیل سرمایه عامل مهم و بنیادی در تحقق توسعه است، زیرا برای تولید کالاهای سرمایه ای، واسطه ای و ایجاد خدمات زیربنایی که شرط لازم توسعه محسوب می شود، به سرمایه نیاز است. در مراحل اولیه رشد و توسعه به دلیل فقر شدید، تشکیل پس انداز لازم و سرمایه، کاری دشوار است. در این مرحله از توسعه مهمترین تنگنا و همچنین اصلی ترین متغیر حرکت، فرایند تراکم بیشتر پس انداز و تبدیل آن به سرمایه است، ولی به محض اینکه یک ساختار اقتصادی از حالت سکون به حرکتی رشد یابنده تمایل پیدا کند، این چنین اقتصادی خود سرمایه لازم را برای مراحل بعدی حرکت خویش فراهم خواهد ساخت. منبع تشکیل سرمایه، پس انداز است. هر چه میزان پس انداز بیشتر باشد شرایط و امکانات برای سرمایه گذاری هموارتر خواهد بود (صامتی و فرامرزی پور، ۱۳۸۳: ۹۱-۱۱۲). همچنین در اقتصاد و بخصوص در سرمایه گذاری، فرض بر این است که سرمایه گذاران منطقی عمل می کنند. سرمایه گذاران منطقی، اطمینان را به عدم اطمینان ترجیح می دهند و طبیعی است که در این حالت می توان گفت سرمایه گذاران نسبت به ریسک علاقه ای ندارند، به عبارت دقیق تر سرمایه گذاران ریسک گریز هستند. یک سرمایه گذار ریسک گریز، کسی است که در ازای قبول ریسک، انتظار دریافت بازده مناسبی دارد. باید توجه داشت که در این حالت پذیرفتن ریسک یک کار غیر منطقی نیست، اگر چه ریسک خیلی زیاد باشد، چون در این حالت انتظار بازده بالایی نیز وجود دارد. در واقع سرمایه گذاران به طور منطقی نمی توانند انتظار داشته باشند که بدون قبول ریسک بالا، بازده بالایی کسب کنند (پیر صالحی، ۱۳۷۲: ۳۵). روستائینی در ایران سابقه ای دیرینه دارد و همواره از جلوه های بارز زندگی اقتصادی- اجتماعی در این سرزمین بوده است (ترکمانی و جمالی مقدم، ۱۳۸۷: ۱-۲۴). همچنین توسعه بخش کشاورزی پیش شرط توسعه اقتصادی کشور است و تا زمانی که موانع توسعه این بخش برطرف نشود سایر بخشها نیز به شکوفایی، رشد و توسعه دست نخواهند یافت (صامتی و فرامرزی پور، ۱۳۸۳: ۹۱-۱۱۲). از این رو سرمایه گذاری در این بخش ضروری می نماید و چون

بخش عمده کشاورزی در روستاها می‌باشد و توسط روستائیان انجام می‌پذیرد، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های روستا برای این امر مهم نیز ضروری است. اما با عدم برخورداری جامعه روستایی از امکانات و شکاف شدید ایجاد شده بین مناطق شهری و روستایی، علاوه بر مهاجرت جمعیت روستایی و عوامل دیگری چون تبدیل آبادی‌های بزرگ به مراکز شهری و پیوستن آبادی‌های حاشیه شهرها به نقاط شهری و همچنین افزون بر آن، تحول در نظام بهره‌برداری تولید کشاورزی، سرمایه‌گذاری محدود و نبود فرصت‌های شغلی در نقاط روستایی به مهاجرت و محدودیت رشد جمعیت روستایی کشور انجامیده است.

بسیاری از اقتصاددانان معتقدند افزایش سرمایه‌گذاری هر چند شرط کافی نیست، اما شرط لازم برای دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی است (تقوی و محمدی، ۱۳۸۸: ۱۶-۴۲). در سرمایه‌گذاری دو ویژگی متفاوت و مهم وجود دارد که عبارتند از زمان و ریسک. اهمیت این دو موضوع به این علت است که در سرمایه‌گذاری، صرف پول در زمان حال صورت می‌گیرد و مقدار آن معین می‌باشد، در حالی که پاداش حاصل از آن در آینده به دست می‌آید و معمولاً با عدم اطمینان همراه است. در بعضی از مواقع، ویژگی زمان غالب می‌گردد و در بعضی مواقع ریسک از نظر اهمیت مقدم می‌باشد و در مواقع دیگر هر دو دارای اهمیت هستند (ابزری و همکاران، ۱۳۸۷: ۱۲۶-۱۲۷). سرمایه‌گذاران هنگام اتخاذ تصمیم برای سرمایه‌گذاری در یک منطقه یا یک جا علاوه بر معیار سودآوری به معیار امنیت سرمایه‌گذاری نیز توجه ویژه دارند. از این رو در جوامعی چون جوامع روستایی که به سختی امر و معاش می‌کنند، دارای ریسک بالایی برای سرمایه‌گذاری در زمان‌های حال نمی‌باشد، مگر اینکه تمام جوانب به نفع او باشد. همچنین در جامعه روستایی همچون منطقه سیستان که ریسک کشاورزی و دیگر مسائل مربوط به سرمایه‌گذاری در روستاهای منطقه به علت شرایط جغرافیایی بالاست با مشکل مواجه است. همچنین عوامل اجتماعی چون نفع آبی را بر نفع آبی ترجیح دادن روستائیان طبق بیانات راجرز و سخت گرفتن طبیعت بر آنها مانع از سرمایه

گذاری آنها خواهد شد. بنابراین در این خصوص سرمایه گذاری های دولتی و بالا بردن سطح اطمینان روستاییان در امر سرمایه گذاری می تواند به این امر مهم کمک کند تا روستاییان به سطح توسعه قابل ملاحظه ای دست یابند.

فرضیه ۱: بین عوامل محیطی و سرمایه گذاری در روستاهای سیستان رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه ۲: بین عوامل اقتصادی و سرمایه گذاری در روستاهای سیستان رابطه معناداری وجود دارد.

مبانی نظری

تعاریف

از دیدگاه کلی، سرمایه گذاری به معنای مصرف پول های در دسترس برای دستیابی به پول های بیشتر در آینده است. به عبارت دیگر سرمایه گذاری یعنی به تعویق انداختن مصرف فعلی برای دستیابی به امکان مصرف بیشتر در آینده (شارپ، ۱۹۹۵: ۳۲).

هر سرمایه گذاری ای که در عرصه های روستایی صورت می گیرد به مثابه متغیر جدید است که وارد این عرصه شده است. این متغیر در سیستم سکونتگاه های روستایی پیامدهایی را به همراه خواهد داشت. بر اساس اهداف برنامه ها، این پیامدها لزوماً مثبت فرض می شوند و یا باید منجر به حل معضلات و تنگناهای موجود در سکونتگاه های روستایی و در نهایت بهبود شرایط زیست و رفاه جامعه روستایی و در یک کلام توسعه روستایی گردند (شاطریان و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۳۳). کینزن ها معتقدند که معیار کارایی نهایی سرمایه نقش بسیار مهمی در تصمیمات سرمایه گذاران دارد. در تحلیل کینز میزان واقعی بازدهی سرمایه گذاری، مقداری است که ارزش تنزیل شده درآمدهای انتظاری خالص ناشی از سرمایه گذاری در یک پروژه خاص را با هزینه ی اولیه ی سرمایه گذاری در آن پروژه برابر می کند. این میزان، کارایی نهایی سرمایه گذاری نامیده می شود. تصمیم به سرمایه گذاری بر اساس نظریه ی کینز به دو عامل بستگی دارد: نخست، میزان بازدهی داخلی ناشی از سرمایه گذاری

که در واقع همان کارایی نهایی سرمایه‌گذاری است و دوم، میزان بهره که معیار ارزیابی هزینه‌های فرصت ذخایر موجود می‌باشد (برانسون، ۱۳۷۲: ۳۶۹-۳۷۴).

عوامل مؤثر بر سرمایه‌گذاری

عوامل تأثیرگذار بر سرمایه‌گذاری به دو دسته شناخته شده و نامشخص تقسیم می‌شود. از عوامل شناخته شده برخی قابل اندازه‌گیری نیست. در این قسمت سعی می‌شود عواملی بررسی شود که قابل اندازه‌گیری است و در عین حال بیشترین اثرات را بر سرمایه‌گذاری دارد و در مدل کاربردی معنی دار است.

سطح درآمد: با توجه به نظریه‌های سرمایه‌گذاری، (اصل شتاب)، تغییرات سطح درآمد تأثیر بیشتری نسبت به سطح مطلق درآمد دارد، بنابراین سطح درآمد یا تغییرات سطح درآمد را می‌توان به عنوان عامل مؤثر بر سرمایه‌گذاری خصوصی تلقی کرد (اخوی، ۱۳۷۲: ۲۸).

سرمایه‌گذاری دولتی: به لحاظ نظری اگر سرمایه‌گذاری دولتی در حیطه بخش خصوصی و فعالیتهای تولیدی وارد شود، به عنوان جایگزینی قدرتمند برای بخش خصوصی عمل می‌کند (اثر تخلیه‌ای).

اگر سرمایه‌گذاری بخش عمومی در حیطه کالاهای عمومی باشد به عنوان بخش مکمل برای سرمایه‌گذاری خصوصی عمل می‌کند (اثر کششی) (برانسون، ۱۳۷۸: ۳۲۴).

سرمایه‌گذاری‌های عمرانی از مهم‌ترین ابزارهای دولت در زمینه توسعه روستایی به شمار می‌آیند. هدف سرمایه‌گذاری‌های عمرانی بهبود زندگی مردم روستایی است. بر اساس اهداف برنامه‌های سالانه دولت به هر بخش از فعالیت‌ها، اعتباراتی تخصیص می‌یابد و هزینه می‌شود. اعتبارات عمرانی تخصیص یافته به انواع سرمایه‌گذاری‌های عمرانی تبدیل می‌گردد که با هزینه کردن باید دست کم بخشی از مشکلات روستایی کاهش یابد یا از بین برود؛ و از سوی دیگر بسترسازی لازم برای

عمران و توسعه روستاها فراهم آید (برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ۸۳-۱۳۷۹، ۲۹۳).

اعتبارات بانکی: در مورد تأثیر اعتبارات و تسهیلات بانکی بر سرمایه گذاری خصوصی در قالب نظریه های سیاست پولی اقتصاد کلان تردیدی وجود ندارد و نقش سیاست پولی در تشویق سرمایه گذاری خصوصی حائز اهمیت است. برای این منظور از طریق ایجاد تسهیلات لازم در زمینه افزایش حجم پول و کاهش هزینه های سرمایه گذاری، مانند تغییر در نرخ ذخیره قانونی و نرخ تنزیل مجدد، سرمایه گذاری اقتصاد افزایش می یابد (برانسون، ۱۳۷۸: ۳۲۴).

نرخ تورم: نرخ تورم داخلی از جمله متغیرهایی است که بر تقاضای سرمایه گذاری بخش خصوصی مؤثر است. تورم لجام گسیخته که همراه با افزایش تولید نیز باشد، تأثیر منفی روی سرمایه گذاری خصوصی می گذارد. نرخ تورم بالا ریسک فعالیتهای تولیدی را افزایش می دهد و بخش سوداگری اقتصاد را با سود سرشاری مواجه می کند و در نتیجه منابع را از فعالیتهای تولیدی و سرمایه گذاری به سمت خدمات کاذب، احتکار و فعالیتهای تجاری زود بازده سوق می دهد و سرمایه گذاری خصوصی را می کاهد (میر، ۱۹۵۷: ۵).

پس انداز: پس انداز می تواند از طریق نظام بانکی یا بازارهای ملی وارد جریان کار و تولید شود و به صورت فزاینده درآمد ملی را افزایش دهد. در واقع پس انداز ملی بهترین منبع سرمایه گذاری به حساب می آید، زیرا بازده آن برای اقتصاد ملی در بالاترین سطح قرار دارد (پوریان، ۱۳۷۷، صص ۷۵-۹۶).

پیشینه تحقیق

در ارتباط با چالش های سرمایه گذاری در روستاها مطالعاتی صورت نگرفته است. از این رو تحقیقاتی را که نزدیک به این موضوع یا در ارتباط با سرمایه گذاری است در این تحقیق آورده ایم که به شرح ذیل می باشد:

عسلی (۱۳۸۶) در یک تحقیق، سرمایه‌گذاری خصوصی در ایران را برای دوره‌ی زمانی ۱۳۳۸-۱۳۷۱ به روش TSLs مورد بررسی قرار داده است. نتایج حاکی از آن است که درآمد واقعی و سرمایه‌گذاری دولتی تأثیر معنی‌داری بر سرمایه‌گذاری خصوصی دارد.

آهنگری و سعادت مهر (۱۳۸۷) در تحقیقی تحت عنوان رابطه‌ی ریسک و سرمایه‌گذاری خصوصی در ایران به این نتیجه رسیده‌اند که امنیت سرمایه‌گذاری تأثیر معنی‌داری بر سرمایه‌گذاری خصوصی در ایران دارد. به طوری که یک واحد افزایش در شاخص ریسک (ریسک مرکب) سرمایه‌گذاری، به طور متوسط سرمایه‌گذاری خصوصی در ایران را به میزان ۰/۲۲ میلیارد ریال کاهش می‌دهد.

ترکمانی و جمالی مقدم (۱۳۸۷) در تحقیقی تحت عنوان بررسی اثرات مستقیم و غیرمستقیم سرمایه‌گذاری‌های عمرانی دولت بر رشد بهره‌وری کل و فقرزدایی در مناطق روستایی ایران بر اساس نتایج به دست آمده، کشش‌های فقر روستایی نسبت به سرمایه‌گذاری در توسعه و عمران روستایی بیش از سایر سرمایه‌گذاری‌های عمرانی دولت در امور روستایی بوده است، اما سرمایه‌گذاری در این زمینه بر رشد بهره‌وری کل عوامل تأثیری مثبت ندارد. سرمایه‌گذاری در زمینه‌ی جاده‌سازی بر فقر روستایی مؤثر است و از این لحاظ، در رتبه‌ی دوم قرار دارد. رتبه‌ی بعد، به سرمایه‌گذاری در تحقیقات کشاورزی اختصاص دارد که تأثیر آن بر رشد بهره‌وری کل نیز مثبت بوده است. بر اساس نتایج محاسبات، تأثیر بیشتر انواع سرمایه‌گذاری‌های عمرانی دولت بر فقر روستایی به صورت مستقیم است.

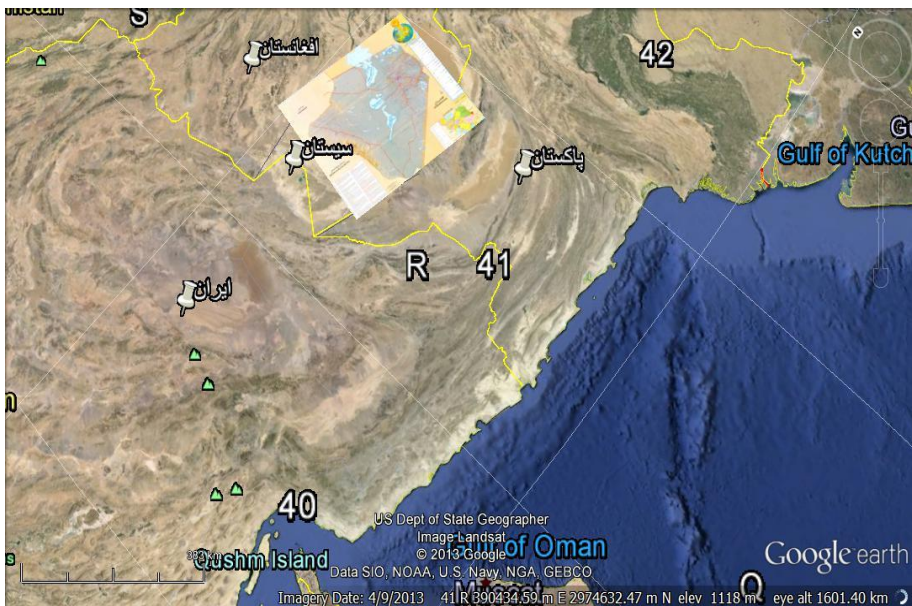
شاطریان و گنجی پور (۱۳۸۹) در تحقیقی تحت عنوان تأثیرات سرمایه‌گذاری‌های عمرانی در توانمندسازی روستاها (مطالعه موردی: روستاهای بخش ابوزیدآباد شهرستان کاشان) نشان دادند که همبستگی و رابطه‌ی معناداری میان میزان سرمایه‌گذاری عمرانی و توانمندسازی روستاها وجود ندارد و بعد از گذشت ۳۰ سال از برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های عمرانی بعد از انقلاب، جامعه روستایی چونان تابعی

از تحولاتی پنداشته می شود که در سطوح بالاتر رخ می دهند. بنابراین هنوز روستاییان نقش تعیین کننده ای برای خود قایل نیستند و همین امر باعث می گردد تا نوسان در سرمایه گذاری ها، مسائل اجتماعی به ویژه توانمندسازی روستاها را چندان متأثر نسازد.

مواد و روش ها

موقعیت منطقه مورد مطالعه

دشت سیستان با وسعت ۱۵۲۰۰ کیلومترمربع در منتهی الیه مرز شرقی ایران قرار دارد؛ این منطقه بین ۳۰ درجه و ۷ دقیقه الی ۳۱ درجه و ۲۹ دقیقه عرض شمالی و ۵۹ درجه و ۵۸ دقیقه الی ۶۱ درجه و ۵۰ دقیقه طول شرقی قرار دارد که از شرق به افغانستان، از جنوب به بلوچستان، از مغرب و شمال غربی به دشت لوت و نهبندان در استان خراسان جنوبی محدود شده است. بر اساس آخرین تقسیمات سیاسی، دارای ۹ بخش، ۱۷ دهستان، ۵ نقطه شهری (زابلی، زهک، هیرمند، هامون، نیمروز) و ۸۸۵ آبادی دارای سکنه است (توکل و همکاران، ۱۳۸۷، ص ۳).

شکل (۱): تصویر ماهواره ای منطقه مورد مطالعه

روش تحقیق

روش تحقیق در این پژوهش از نوع تحلیلی-توصیفی می‌باشد و برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزار کتابخانه‌ای، مطالعات مقاله‌ها و مشاهدات میدانی استفاده شد که با استفاده از ۳۰ شاخص پرسشنامه تهیه شد که در جدول ۱ مشخص شده است. تعداد پرسشنامه‌های توزیعی توسط فرمول کوکران بر اساس جمعیت سیستان بدست آمده و در روستاهای نمونه سیستان پخش شد و داده‌های جمع‌آوری شده با آزمون کروسکال-والیس و آزمون فریدمن در نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

$$N = \frac{\frac{t^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{n} \left(\frac{t^2 pq}{d^2} - 1 \right)} \quad (1)$$

$$N=54113$$

یافته‌های تحقیق

آزمون کروسکال-والیس که یک آزمون غیر پارامتری و از سری آزمون‌های آنالیز واریانس محسوب می‌شود، برای مقایسه‌های سه و بیشتر از سه گروه استفاده می‌شود. روش کروسکال-والیس این فرضیه را که k گروه نمونه از یک جامعه آماری مشترک یا جامعه آماری شبیه به هم که با توجه به میانگین‌ها استخراج شده‌اند را آزمون می‌کند. آنالیز واریانس یک طرفه کروسکال-والیس با استفاده از رتبه‌ها، آزمون فوق‌العاده مفیدی برای تصمیم‌گیری دباره این است که آیا k گروه نمونه مستقل از جامعه‌های آماری مختلف آمده‌اند یا نه؟ بدیهی است که نمونه‌ها بدون استثنا اختلافاتی با یکدیگر دارند؛ ولی سوال این است که آیا اختلافات مشاهده شده در نمونه‌ها نماینده اختلافات موجود در جوامع هستند یا ناشی از شانس و تصادف‌اند؟ فرضیه صفر در این آزمون بر خلاف فرض مقابل آن، تاکید بر عدم اختلاف بین گروهها دارد. این فرضیه با توجه به میانگین‌ها، مبنای شباهت k

نمونه از یک جامعه مشترک می گیرد. یعنی دو فرضیه صفر و یک به صورت زیر مطرح می شوند.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k$$

$$H_1: \mu_i \neq \mu_j \quad i \neq j$$

در این آزمون همه k نمونه را روی هم ریخته (تا N مشاهده به دست آید) سپس هر یک از N مشاهده را به صورت رتبه در می آوریم. کوچکترین مقدار رتبه یک و بیشترین مقدار، آخرین رتبه (رتبه N ام) را به خود اختصاص می دهد. اینک برای هر یک از k گروه، مجموع رتبه ها را محاسبه می کنیم. آزمون کروسکال والیس معلوم می کند که آیا این مجموعه رتبه ها چنان با یکدیگر تفاوت دارند که نتوان گفت آنها از یک جامعه آماری مشترک استخراج شده اند. شاخص آماری کروسکال والیس به صورت زیر است:

$$H = \frac{12}{N(N+1)} \sum_{j=1}^k \frac{R_j^2}{n_j} - 3(N+1) \quad (2)$$

که اجزای این فرمول به صورت زیر است:

k = تعداد گروه ها، n_j = تعداد نفرات در هر گروه، N = تعداد کل نفرات در بین گروه ها و R_j = مجموع رتبه ها در هر گروه

میانگین هر یک از گروه ها در نرم افزار Spss گرفته شده و با استفاده از آزمون کروسکال- والیس به نتایج ذیل رسیده ایم: بر اساس جدول ۲ که میانگین هر یک از گروه ها در این جدول رتبه دهی شده است. گروه ۱ که مطلق به عوامل محیطی است بیشترین تأثیر را در سرمایه گذاری روستاییان سیستان در روستایشان داشته و عوامل اقتصادی که مطلق به گروه ۳ بوده، بعد از عوامل محیطی بیشترین تأثیر را داشته و بعد از آن عوامل کالبدی مطلق به گروه ۴ و عوامل اجتماعی مطلق به گروه ۲ به ترتیب بیشترین تأثیر را در این مورد داشته اند.

جدول ۱: گروه بندی شاخص ها در چهار گروه اصلی

ردیف	شاخص	شاخص های مورد بررسی	شماره شاخص
۱	محیطی Environmental	قابل دسترس بودن آب های سطحی	Q1
		بادهای ۱۲۰ روزه سیستان	Q2
		شوری خاک	Q3
		از دست رفت خاک	Q4
		حاصلخیزی خاک	Q5
		خشکسالی	Q6
		قابل دسترس بودن آب های زیر زمینی	Q7
۲	اجتماعی Social	بیکاری	Q8
		مهاجرت به شهر	Q9
		تجربه افراد بزرگسال	Q10
		میزان آب سالم قابل دسترس	Q11
		ارث بری	Q12
		ترجیح دادن منافع آبی به آبی	Q13
		تعداد افراد در خانوار	Q14
۳	اقتصادی Economic	میزان درآمد	Q15
		میزان نوسان قیمت فرآوردهای زراعی	Q16
		تورم	Q17
		روش های نوین کشاورزی همچون گلخانه	Q18
		میزان نوسان قیمت فرآوردهای دامی	Q19
		میزان پس انداز	Q20
		میزان صنایع دستی	Q21
		تغییرات کاربری اراضی	Q22
		میزان اختلاف طبقاتی بین شهر و روستا	Q23
۴	کالبدی Body-body	تصمیمات دولتی	Q24
		میزان عرضه پایین نهاده های کشاورزی	Q25
		میزان راه های ارتباطی مناسب	Q26
		میزان آگاهی و اطلاعات عمومی	Q27
		میزان فاصله روستا از شهر	Q28
		میزان آموزش های جهاد کشاورزی	Q29
		میزان در دسترس بودن تهسیلات بانکی	Q30

منبع: نگارندگان

جدول ۲: میانگین رتبه ها

Ranks		
group	N	Mean Rank
۱	۳۸۱	۴۸۱/۴۱
۲	۳۸۱	۵۸۴/۳۹
۳	۳۸۱	۵۱۵/۱۰
۴	۳۸۱	۵۸۱/۱۰
Total	۱۵۲۴	

جدول ذیل محتوی نتیجه اصلی آزمون است. همان گونه که در جدول مشاهده می کنید می توان مقدار آماره مربع کی را با ۳ درجه آزادی و همچنین سطح معنی داری آزمون P-Value را با مقدار صفر مشاهده کرد که نشان از رد شدن فرض H_0 دارد. با توجه به خروجی، نتیجه این است که انگیزه سرمایه گذاری به عوامل گوناگونی وابسته که این عوامل اختلاف معنی داری با هم دارند.

جدول ۳. مقدار آماره مربع کی

Test Statistics^{a,b}

	azmun
Chi-Square	۲۱/۴۵۳
df	۳
Asymp. Sig.	۳

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable:
grope

همچنین بر اساس آزمون فریدمن نیز این فرضیه مورد آزمون قرار گرفت که نتایج با آزمون کروسکال-والیس یکی بوده که به شرح ذیل می باشد:

بر اساس جدول ۴ میانگین رتبه ها همان طور که مشاهده می شود، عوامل محیطی بیشترین تأثیر و عوامل اجتماعی کمترین تأثیر را در سرمایه گذاری در روستاهای سیستان را دارند. بر اساس جدول ۵ مقدار آماره کی را با درجه آزادی ۳ و همچنین

سطح معنی داری آزمون P-Value را با مقدار صفر می‌توان مشاهده کرد که نشان از رد شدن فرض H_0 دارد. با توجه به خروجی نتیجه نهایی این است که انگیزه سرمایه‌گذاری به عوامل گوناگونی وابسته که این عوامل اختلاف معنی داری با هم دارند.

جدول ۴. میانگین شاخص‌ها

Ranks	
	Mean Rank
economic	۲/۲۹
enviromental	۲/۲۷
social	۲/۷۳
kalbody	۲/۷۱

جدول ۵. مقدار آماره مربع کی

Test Statisticsa	
N	۳۸۱
Chi-Square	۳۲/۲۵۴
df	۳
Asymp. Sig.	۰

a. Friedman Test

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

سرمایه‌گذاری به معنای به تعویق انداختن مصرف فعلی برای به دست آوردن منافع بیشتر در آینده است. در حقیقت سرمایه‌گذار به امید به دست آوردن سود بیشتر در آینده از ارزش‌های کنونی چشم‌پوشی می‌کند. از آنجایی که روستاهای منطقه سیستم به علت شرایط نامطلوب محیطی و همچنین مرزی بودن منطقه در وضعیت ثابت معیشتی قرار ندارند، ریسک سرمایه‌گذاری در این مناطق بالاست، از این رو با استفاده از نتایج بدست آمده از آزمون‌های کروسکال-والیس و فریدمن، عوامل محیطی و اقتصادی بیشترین تأثیر را بر سرمایه‌گذاری‌ها در روستاهای سیستم دارند و بعد از آنها عوامل کالبدی و اجتماعی به ترتیب تأثیرگذار می‌باشند. بنابراین برای مقابله با ناملایمات

محیطی با استفاده از طرح های جلوگیری از بلایای طبیعی و همچنین سرمایه گذاری های دولتی و خصوصی و تهسیلات بانکی به روستاییان، می تواند به عنوان پشتوانه ای برای سرمایه گذاری های روستاییان باشد. همچنین بیمه های جهت خسارات های ناشی از بلایایی طبیعی و غیره می تواند درصد قدرت ریسک روستاییان را بالا ببرد و باعث افزایش میزان سرمایه گذاری آنها باشد. با ساخت راه های ارتباطی و بازارهای محلی قابل دسترس نیز می توان انگیزه روستاییان را برای سرمایه گذاری در روستاها افزایش داد.

مراجع

- ۱- ابزری، مهدی، صمدی، سعید، تیموری، هادی (۱۳۸۷). بررسی عوامل مؤثر بر ریسک و بازده سرمایه گذاری در محصولات مالی، روند، ص ۱۲۳-۱۵۲.
- ۲- اخوی، (۱۳۷۲). تجارت بین الملل، استراتژی بازرگانی و توسعه اقتصادی، مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، تهران.
- ۳- آهنگری، عبدالمجید. سعادت مهر، مسعود (۱۳۸۷)، رابطه ی ریسک و سرمایه گذاری خصوصی در ایران، پژوهشنامه علوم انسانی و اجتماعی علوم اقتصادی، سال هشتم، شماره ۳ (پیاپی ۳۰)، صص ۱۳-۳۲.
- ۴- برانسون، و، (۱۳۷۸). تئوری و سیاستهای اقتصاد کلان، ترجمه عباس شاکری، چاپ سوم، نشر نی، تهران، ص ۳۲۴.
- ۵- برانسون، و، (۱۳۷۲). تئوری و سیاستهای اقتصاد کلان، ترجمه عباس شاکری، چاپ اول، نشر نی، تهران، ص ۳۶۹-۳۷۴.
- ۶- برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ۸۳-۱۳۷۹، ص ۲۹۳.
- ۷- ترکمانی، جواد. جمالی مقدم، الهام (۱۳۸۷). بررسی اثرات مستقیم و غیر مستقیم سرمایه گذاری های عمرانی دولت بر رشد بهره وری کل و فقرزدایی در مناطق روستایی ایران، فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۱، شماره ۴، صص ۱-۲۴.
- ۸- توکلی، مرتضی. هدایتی، صلاح، ۱۳۸۷. چالش های گردشگری در مناطق مرزی (مطالعه موردی سیستان)، مجله علمی پژوهشی فضای جغرافیایی، سال هشتم، شماره ۲۲، اهر، ۲۰-۱.

۹- تقوی، مهدی. محمدی، حسین (۱۳۸۸). تأثیر زیر ساخت های سرمایه گذاری بر رشد اقتصادی ایران، پژوهشنامه اقتصادی، صص ۱۶-۴۲.

۱۰- پوریان، حیدر، (۱۳۷۷). عوامل مؤثر بر پس انداز در ادبیات اقتصادی و برداشتی از موانع پس انداز در ایران"، مجموعه مقالات ۸امین کنفرانس پولی و ارزی، تحقیقات پولی و بانکی، صص ۷۵-۹۶.

۱۱- پیر صالحی، مجتبی، (۱۳۷۲). بررسی رابطه ریسک و بازده سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، دانشگاه اصفهان، صص ۳۵.

۱۲- شاطریان، محسن. گنجی پور. محمود (۱۳۸۹). تأثیرات سرمایه گذاری عمرانی در توانمندسازی روستاها (مطالعه موردی: روستاهای بخش ابوزید آباد-شهرستان کاشان)، صص ۱۳۱-۱۵۲.

۱۳- صامتی، مجید. فرامرزی پور، فریبا (۱۳۸۳). بررسی موانع سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی ایران، اقتصاد کشاورزی و توسعه، سال دوازدهم، شماره ۴۵، صص ۹۱-۱۱۲.

۱۴- عسلی، مهدی (۱۳۸۶). سرمایه گذاری خصوصی در ایران را برای دوره ی زمانی ۱۳۳۸-۱۳۷۱ به روش TSLS"، مجله برنامه و بودجه، انتشارات تهران صص ۱۳-۳۲.

15- Meyer, J. (1957), leading issues in economic developing, Harvard University Press, pp 24-45.

16- Sharp, w.f., & Aleander, .G.J., & Bailey, .J.V. (1995). Investment. New Jersey: printic-Hall Inc.